

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

รูปแบบการบริโภคของครัวเรือนในเขตเมืองและชนบท
ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายเรียงพล เรียงจนะพาทิ

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

ประธานกรรมการ

รศ. พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์

กรรมการ

ผศ.ดร. ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อประมาณการสมการการบริโภคของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่และศึกษารูปแบบการบริโภคของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ การประมาณค่าใช้จ่ายในการบริโภคใช้การวิเคราะห์ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยมีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวอธิบายการบริโภคประกอบด้วย รายของครัวเรือน มูลค่าทรัพย์สินที่ถือโดยครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ทั้งนี้ระดับการบริโภคนั้นแตกต่างกันไปตามอายุและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนอีกด้วย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่เก็บจากแบบสอบถามจากครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ในเขตอำเภอเมืองจำนวน 200 ครัวเรือนเป็นตัวแทนของเขตเมือง และครัวเรือนในเขตอำเภอจอมทองจำนวน 200 ครัวเรือนเป็นตัวแทนของเขตชนบท

ผลการศึกษาครัวเรือนในเขตเมืองพบว่า ครัวเรือนหนึ่ง ๆ จะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีสมาชิกที่มีรายได้ 2 คน มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 531,515 บาทต่อปี มีหนี้สินโดยเฉลี่ย 350,068 บาท การประมาณสมการการบริโภคพบว่า ครัวเรือนในเขตเมืองมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย 282,525 บาทต่อปีโดยที่ถ้าครัวเรือนมีรายได้เพียงใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น 26.60 บาทต่อปี ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีการบริโภคนั้นมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่นเป็นจำนวน 89,027.75 บาทต่อปี

ถ้าหัวหน้าครัวเรือนจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีการบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่น 34,534.36 บาทต่อปี ถ้าครัวเรือนมีจำนวนผู้พึ่งพิงเพิ่ม 1 คน ส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น 26,380.31 บาทต่อปี และถ้าครัวเรือนมีหนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 10,000 บาทส่งผลให้มีการบริโภคลดลง 300 บาทต่อปี

ผลการศึกษา ครัวเรือนในเขตชนบทพบว่าครัวเรือนหนึ่ง ๆ จะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน มีสมาชิกที่มีรายได้ 2 คน มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 375,931 บาทต่อปี มีหนี้สินโดยเฉลี่ย 313,130 บาท การประมาณสมการการบริโภคพบว่า ครัวเรือนในเขตชนบทมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย 208,612 บาทต่อปีโดยที่ ถ้าครัวเรือนมีรายได้พึ่งพิงใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น 27.2 บาทต่อปี ถ้าหัวหน้าครัวเรือนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีการบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่นเป็นจำนวน 60,457 บาทต่อปี ถ้าหัวหน้าครัวเรือนจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จะมีการบริโภคมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่นเป็นจำนวน 31,545.22 บาทต่อปี ถ้าครัวเรือนมีจำนวนผู้พึ่งพิงเพิ่ม 1 คน ส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น 18,593.80 บาทต่อปี ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีอายุมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอื่น 1 ปี จะมีการบริโภคมากกว่าเป็นจำนวน 2,256.15 บาทต่อปี

สำหรับรูปแบบการบริโภคของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนในเขตเมือง มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 307,639 บาทต่อปี เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคบริโภคประมาณ 282,525 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 91.8 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคประมาณ 25,114 บาทต่อปีคิดเป็นร้อยละ 8.2 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริโภคส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มคิดเป็นร้อยละ 30.2 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางคิดเป็นร้อยละ 19.5 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้านคิดเป็นร้อยละ 14.3 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ในขณะที่ครัวเรือนในเขตชนบท มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 233,564 บาทต่อปี เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคบริโภคประมาณ 208,612 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 89.3 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคประมาณ 24,951 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.7 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริโภคส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มคิดเป็นร้อยละ 30.9 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางคิดเป็นร้อยละ 20.9 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12 ของค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

Thesis Title	Patterns of Household Consumption Between Urban and Rural Area in Chiang Mai Province	
Author	Mr. Reangphol Reangjanapatee	
Degree	Master of Economics	
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai	Chairperson
	Assoc. Prof. Porntip Tianteerawit	Member
	Asst. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to estimate the consumption equation of household and to determine the pattern of household consumption in urban area and rural area in Chiang Mai province. Regression was used in analysis. The important variables which explained household consumption in the model were money household income, total asset, total debt and the dependency rate. The household consumption was also different among age and education of the head of the household. Data were collected by questionnaire from 200 households in Muang district to represent household in urban area and 200 households in Chomthong district to represent household in rural area.

The results of urban household revealed that by average there were 4 persons in one household. The average money household income was 531,515 baht per year. The average household debt was 350,068 baht. The estimated household consumption in urban area was 282,524 baht per year. If money income increases 100 baht then consumption will increase 26.6 baht per year. If the head of household held bachelor's degree or higher education then consumption will increase 89,027.75 baht per year. If the head of household held lower than bachelor's degree then consumption will increase 34,534.36 baht per year. If any household has

one more dependent person the consumption will increase 26,380.31 baht per year. If household debt increases 10,000 baht then consumption will decrease 300 baht.

The results of rural household revealed that by average there were 4 persons in one household. The average money household income was 375,931 baht per year. The average household debt was 313,130 baht. The estimated household consumption in rural area was 208,612 baht per year. If money income increases 100 baht then consumption will increase 27.2 baht per year. If the head of household held bachelor's degree or higher education then consumption will increase 60,457 baht per year. If the head of household held lower than bachelor's degree then consumption will increase 31,545.22 baht per year. If any household has one more dependent person the consumption will increase 18,593.8 baht. If the head of household was older than others then consumption will be higher than 2,256.15 baht.

The pattern of household consumption of urban household where the average total household expenditure was 307,639 baht per year was for household's consumption expenditure 282,525 baht per year or 91.8% of total household expenditure and for the household's non-consumption expenditure 25,114 baht per year or 8.2% of total household expenditure. Considering the household's consumption expenditure, the result indicated that the household spent most for food and beverage 30.2% of total household expenditure, for transportation and communication 19.5% of total household expenditure, and for housing and household operation 14.3% of total household expenditures, respectively. The pattern of household consumption of rural household where the average total household expenditure was 233,546 baht per year was for household's consumption expenditure 208,612 baht per year or 89.3% of total household expenditure and for the household's non-consumption expenditure 24,951 baht per year or 10.7% of total household expenditure. Considering the household's consumption expenditure, the result indicated that the household spent most for food and beverage 30.9% of total household expenditure, and for transportation and communication 20.9% of total household expenditure, and for education 14.3% of total household expenditure, respectively.